

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף

עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]

מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת זבחים

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיה.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך

נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות

תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36

פעיה"ק ירושלים תובב"א

טל : 571-2016 (02)

פ"ד בית שמאי

גמ' לו: - מא:

מתנה ראשונה מכפרת ודם זבחיך ישפך, ילפינן מחטאת כב"ה [קרנת - 1+3 לעכב, קרא (6) ומסורת (4) = 5 (1+4) לעכב], ג"פ וכפר - ממעט]]
חוץ: מחטאת לב"ש - ב' מתנות מכפר [ג"פ קרנות - 4 ושתיים לעכב],
מחטאת פנימית - כל המתנות מעכבות

ודם זבחיך ישפך: מתנה א' כיפר, שפיכת שיריים ליסוד, זריקה בשפיכה יצא (דלא כר"ע), שפיכה בפסח ומעשר (דלא כריה"ג)

ב' תנאי אליבא דר' ישמעאל - רש"י - או פסח בשפיכה, או ברכת אכילת פסח פוטרת זבח [טפל לו] תמורת מעשר ופסח לפני זמנו נאכלין במומן [לריה"ג נכללין בפסוק דבכור - כי קודש הם, לר' ישמעאל: מעשר - ג"ש העברה מבכור, פסח - זבח פסח הוא]

לא מצינו מתן דמים המעכב שיהא חצי למעלה וחצי למטה בחד מזבח

ג' מתנות אחרונות שבחטאת הלכותיהן כראשונה (שחוטא חוץ, פסול לילה, מיתה לזר, כלי שרת, כיבוס - משא"כ בשיריים)

חוץ: דבאות אחר מיתה [רש"י - אין שם חטאת גמורה על הדם], דלא מפגל, אין פסול כניסת פנים [לכפר בקודש]

לר' נחמ"י דשיריים חייב בחוץ אבל מ"מ לא טעון כיבוס

כל מתנות מעכבי בפנימי [ועשה כאשר עשה, כן יעשה לו - לכפול באזהרת הזאתו] אבל לא סמיכה [וכיפר] ושיריים (ע"י לקמן נב): [ונסלח]

ד' מתנות במזבח הפנימי [ר"ש - ב' קרנות ככהן המשיח + ב' קרנות בהעלם דבר, ר"י - כל אשר באוהל מועד]

לא יזה אם פחתה תקרת היכל [באוה"מ], בלי חינוך מזבח בקטרת [מזבח קטרת הסמים]

ועשה לפר - זה פר יוה"כ דג"כ: אָמִין שגידל על אצבעו לא חייץ [את], בעי שיעור טבילה [בדם], ולא ע"י קינוח דופני הכלי [וטבל], (לר' ישמעאל נלמד מק"ו מפר הנשרף (משיח/העלם דבר) ושעיר יו"כ הנלמד משעיר עכו"ם (ק"ו מהיקש)),
לרבי - לרש"י - לעיכובא דהזאות
לסמיכה ושיריים (נב. - דם הפר ישפך, ק"ו מכהן המשיח),
לרש"י מז: - לשריפת בית הדשן

שעירי עכו"ם דינו כפנימי להזאות [לפר החטאת] ולא ימורים [היקש - חטאתם (עכו"ם) על שגגתם (העלם דבר)]

יותרת הכבד וכליות בהעלם דבר [כאשר יורם (אם אינו ענין לכהן המשיח), רש"י - היקש לכהן המשיח, רש"י חומש - ועשה כאשר עשה]

{ הקב"ה מיעט בסרחון אוהבו (רש"י - ציבור) מפני חיבתו; אם רוב מדינה סרחה אין פמליא (קדושה) מתקיימת }

רש"י לח: - לט.

לרש"י - ב"ש וב"ה סברי אין מפגלין בחצי מתיר

לרש"י - פר העלם דבר, כהן המשיח, יוה"כ, שעירי עכו"ם - הוקשו להרדי

גמ' מא: - מב:

פיגול בקומץ ולא בלבונה - חכמים - פסול [אין מפגלין בחצי מתיר],
ר"מ - כרת [מפגלין בחצי מתיר, ר"ל - על דעת ראשונה עושה = כל המתיר]

לר"א אין פיגול אלא בגמר עבודה שלימה, חוץ לרש"י ממ"ג הזאות דיו"כ דכ"א נחשב בפנ"ע

למ"ד מפגלין בחצי מתיר - רבה - ביו"כ משכחת רק במפגל בא' מד' פרים שקרבו כל מתירין, אבל בפר
א' כל המתנות שלאח"כ נחשבות כמים
רבא - בכל אופן השאר מרצה לפיגולו

רש"י מא: - מב.

כל מחשבה בקדשים מוציא בפה הוא

לרבה - בכלול מתיר השאר לא נחשב כמים - רש"י כאן - דגזה"כ הוא, רש"י מנחות - דאותה עבודה כולה
בקדושתה אבל כאן אין מתירי עבודת הזריקה בקדושתה

גמ' מג. - מד:

אין כרת (פיגול) על אכילת דבר שאין דבר אחר מתירו [בעי דומיא ד"שלמים" (יתור)], לרש"י כח: - היקש
זבח לשלמים - דיש מתפגלין]

נסכים הבאים עם הזבח, לוג שמן של מצורע - חכמים ור"ש - אין כרת באכילתן [יכול להקריב למחר
בפנ"ע], ר"מ - חייב כשבאו באותו יום

לר"ש אין פיגול לחטאות פנימיות [פיגול כתוב בשלמים]
ר' יוסי בר' חנינא (יד.) - אבל פסול [ק"ו משינוי קודש]
וכן חוץ למקומו [ק"ו משלא לשמו, היקש לפיגול]

עולא - פיגול (ר' יוחנן - ונותר וטמא) (דחזי להקרבה) פקע ע"י העלאה למזבח משמשלה האור, ואם
ירדו אחר שמשלה האור בחצי קומץ יעלו השאר

אין כרת על טומאת בשר [וטומאתו עליו איירי רק בטומאת הגוף]

טמא שרץ או מת שאכל מעשר בלאו, תרומה במיתה

מעילה בלוג שמן - רבנן - עד זריקת הדם (כשבאים באותו יום)

רבי - עד מתנות השמן - רב יוסף - ומדמתירו, מפגלו

ר' ירמיה - לא מפגלו [רש"י - רק דם וקומץ [היקש] מפגל]

ולכו"ע אסור באכילה מדרבנן עד מתן בהונות

אכילת כהנים - לוג שמן [כל קרבנם], מנחת עומר וקנאות [לכל מנחתם], חטאת עוף [ולכל חטאתם],
אשם נזיר טמא [ולכל אשם], גזל הגר [אשר ישיבו], אשם מצורע [כחטאת האשם הוא לכהן]

ר' אלעזר בשם ר' יוסי - פיגול רק כשחושב בעזרה על מעשה בעזרה [היקש כהן המשיח לשור זבח
השלמים]

רש"י מב. - מג:

משלה אור בחצי קומץ, פקע פגולו מכולו - לרש"י - אפי' לא עלה על מזבח

אין כרת על אכילת קומץ - לרש"י - דהוא מתיר אחרים

לב"ח לרש"י לא פקע פיגולו לר' יוחנן לענין איסור אכילה אלא לענין שאם ירדו יעלו

גמ' מה. - מז:

ר"ש - קדשי עכו"ם אין מעילה בקדשי מזבח [ג"ש מתרומה דלא נפדה], אין פיגול נותר [ג"ש לטומאה]
טמא [בנ"י], אין תמורה [היקש למעשר בהמה] [היקש למעשר דגן]; שאינו חובה הקבוע לה

זמן], אין נסכים בפנ"ע [אזרח], שחוטי חוץ פטור

ר' יוסי - כולן לחומרא [לה']

לכו"ע אין ריצוי ציץ [להם, לאו בני הרצאה]

יש איסור אכילה בטומאה לדבר שאין לו מתירין [אשר הם מקדישים לי] משקדשו בכלי [אשר יקרב]
ויש נותר [ולא יחללו - נותר וטומאה]

אבל לא בדם [לכס, לכפר, הוא - לפני כאחרי כפרה דאין מעילה: למעוטי ממעילה, נותר,

טמא]

ולר"ש יש טומאה לכל דבר שדרכו לאכול אבל לא לעצים, לבונה, קטרת [לאו אוכל, "והבשר" רק
אסמכתא]

מח' אם המח' ר"ש וחכמים בטומאת הגוף ובטומאת בשר, או בא' ולכו"ע אין מלקות בטומאת
הגוף או לכו"ע לוקה בטומאת בשר
אין מעילה לנעשית מצותו [תרומת הדשן ובגדי כהונה/ועגלה ערופה ב' כתובין הבאין כא', הָעֵרֹפָה,
ושמן - ולא אחר]
ג' כריתות בטומאת הגוף [כלל ופרט - ללמד על הכלל - כל קדשי מזבח, לטומאת הגוף בעצים, לר"ש
בפרים הנשרפים]
זבח לשם זבח זו, בעלים, השם, אשים, ריח (ולא צלאן קודם), לשם נחת רוח [עולה אשה וכו', רש"י -
והקריב מזבח השלמים אשה לה']
ר' יוסי - תנאי ב"ד שישחט סתם [גזרה אטו "שלא לשמו"]
חטאת לשם חולין כשרה [ולא יחללן] ואינו מרצה
משום (קסבר שהם) חולין פסולה [מתעסק בקדשים] ושחט את (לשם) בן הבקר,
לעכב - לרצונכם]]
משנה - מחשבה תלויה רק בעובד [רש"י - המקריב אותו לא יחשב]
ר' אלעזר בר' יוסי (ור"א, ורשב"א) - אף בבעלים [והקריב "המקריב"]